

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Факультет психології

«Затверджено»

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М. П. Драгоманова
Протокол № 3 від «1» березня 2021р.
Голова Приймальної комісії
_____ Андрущенко В. П.

«Рекомендовано»

Вченою радою факультету психології
Протокол № 10 від «29» січня 2021р.
Голова Вченої ради
_____ / _____ Булах І.С.
підпис ПІБ

Програма вступного фахового випробування

З ПСИХОЛОГІЇ

*для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття освітнього ступеня **бакалавра**
на базі здобутого
освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста*

галузь знань _____ **05 Соціальні та поведінкові науки** _____
(шифр, назва)

спеціальність _____ **053 Психологія** _____
(шифр, назва)

освітні програми __Психологія консультування; Соціальна та сімейна психологія;
Психосоматика та психологія здоров'я; Політична психологія. Коучинг.__

Київ – 2021

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Головним завданням вступного фахового випробування для вступників спеціальності «Психологія» на освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» є перевірка відповідності рівня підготовки майбутніх фахівців Галузевому стандарту середньої спеціальної освіти із знань загальної психології. Державна атестація є свідченням готовності особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здобула базову освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання завдань та обов'язків певного рівня професійної діяльності.

Програма фахового випробування покликана перевірити рівень фахової компетентності абітурієнта, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Вона сприяє виявленню рівня фундаментальної підготовки майбутнього фахівця ОКР «молодший спеціаліст».

Об'єктом оцінювання мають бути структурні компоненти навчальної діяльності, а саме:

- змістовий компонент – знання про об'єкт вивчення (уявлення, поняття, явища тощо, в т.ч. про правила, засоби його перетворення, вимоги до результату; складові та послідовність виконання завдання як одиниці навчальної діяльності і т.д.);

- операційно-організаційний компонент – дії, способи дій (вміння, навички).

Структура вступного фахового випробування для спеціальності «Психологія» на базі «молодшого спеціаліста» включає перевірку теоретичних знань та практичних умінь із «Загальної психології з практикумом».

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ

За шкалою університету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта	
		на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
0-99 бали	Низький	виставляється у разі уривчастості відповідей на запитання або відсутності відповідей на всі тестові завдання співбесіди. Абітурієнт демонструє суто поверхове та формальне знайомство з науковою літературою, знання класичних та сучасних теорій є досить уривчастим. Логіка викладання відповідей і послідовність відсутня. Абітурієнт допускає значні помилки при використанні наукової термінології.	у абітурієнта недостатньо розвинуті логічні та аналітичні уміння, уміння узагальнення.
100-139 балів	Задовільний	виставляється при неповній відповіді на зазначені питання. Абітурієнт демонструє фрагментарність і формальність у відповідях. Знання класичних та сучасних теорій є	абітурієнт проаналізував причини виникнення ситуації, однак не зміг чітко сформулювати методи

		уривчастим, недостатній рівень логіки й послідовності у відповідях. Абітурієнт допускає 2-3 помилки при використанні наукової термінології.	її вирішення.
140-169 балів	Достатній	виставляється при достатньому рівні обізнаності абітурієнта при відповіді на всі тестові питання. Абітурієнт демонструє розуміння матеріалу, знайомство з основною науковою літературою. В цілому, абітурієнт демонструє знання основного матеріалу питань. Абітурієнт допускає 1-2 незначні помилки при використанні наукової термінології.	питання розгорнуто в цілому правильно, але наявні окремі неточності у визначенні методів розв'язання проблемної ситуації.
170-200 балів	Високий	виставляється при наявності повної, змістової відповіді на всі тестові питання, представлені у варіанті. Абітурієнт демонструє знання матеріалу, його розуміння, логічно викладає відповіді на запитання. При відповіді демонструє знання класичних та сучасних психологічних теорій, знайомство з літературою з означених питань, а саме місце визначення в питанні поняття у системі психологічних знань. Абітурієнт не допускає жодної помилки у використанні наукової термінології.	завдання вирішено правильно, відповідь розгорнута. Абітурієнт показав розвинуті уміння аналізувати, обґрунтовувати, узагальнювати

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з фахового предмету набрав від 0 до 99 балів, то дана кількість балів вважається недостатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

3.1. Введення в загальну психологію.

Тема 1. Предмет психології.

Визначення психології як науки. Предмет психології. Поділ психічних явищ на процеси, властивості та стани. Поведінка і діяльність як предмет психології. Поняття про психіку, її функції.

Тема 2. Методи психології.

Проблема метода дослідження та його значення для науки. Методологія і методи психологічних досліджень. Теоретичні методи. Емпіричні методи – спостереження та самоспостереження, їх пізнавальна роль, переваги та недоліки. Експеримент та його види. Тести. Методи опитування. Метод аналізу продуктів діяльності.

Тема 3. Етапи розвитку психіки

Визначення психіки. Рефлекторна природа психіки. Особливості психічного відображення. Розвиток психіки тварин. Виникнення психічного відображення. Розвиток нервової системи. Відмінності психіки людини від психіки тварин. Рівні відображення у людини. Походження і розвиток свідомості. Ознаки і властивості свідомості. Співвідношення понять «психіка» і «свідомість»

Тема 4. Свідомість людини як вищий рівень відображення

Свідомість як форма відображення людиною дійсності. Структура свідомості. Несвідоме, його прояв у психічних процесах, властивостях та станах людини. Самосвідомість особистості.

3.2. Психічні процеси.

Тема 5. Відчуття

Поняття про відчуття. Значення відчуттів в житті людини. Класифікація відчуттів – екстероцептивні, інтероцептивні, пропріоцептивні відчуття. Загальні властивості відчуттів. Чутливість та її вимір. Абсолютний та відносний поріг відчуттів. Адаптація та сенсibiliзація органів чуття. Синестезія.

Тема 6. Сприймання

Поняття про сприймання, відмінність сприймання від відчуттів, їх взаємозв'язок. Основні властивості сприймання: предметність, константність, цілісність, структурність. Фігура та фон сприймання. Спрямованість особистості та сприймання, аперцепція. Класифікація та види сприймання. Ілюзії зорового сприймання. Сприймання простору, руху та часу.

Тема 7. Мислення

Поняття про мислення як вищу форму пізнавальної діяльності. Мислення як узагальнене та опосередковане відображення дійсності. Характеристика розумових дій. Розумові операції: аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, абстракція. Логічні форми мислення – судження та умовиводи, їх види. Поняття, види понять. Мислення як процес постановки та розв'язання теоретичних і практичних задач. Види мислення: наочно-дійове, наочно-образне та понятійне.

Тема 7. Пам'ять

Поняття про пам'ять. Значення пам'яті в житті та діяльності людини. Види пам'яті та принципи їх класифікації. Запам'ятовування як процес пам'яті. Відтворення як процес пам'яті, його види. Забування та збереження як процеси пам'яті.

Тема 8. Увага

Поняття про увагу. Значення уваги в житті людини. Функції уваги: активізація, забезпечення вибіркової пізнавальних процесів. Види уваги: довільна, мимовільна, післядовільна, зовнішня, внутрішня, індивідуальна, групова, колективна. Властивості уваги: вибірковість, зосередженість, сталість, обсяг, розподіл, переключення.

Тема 9. Уява

Поняття про уяву, її відмінність від образів пам'яті та сприймання. Роль уяви у житті людини. Основні функції уяви: активізація наочно-образного мислення, управління емоційно-потребовими станами, довільна регуляція пізнавальних процесів, створення та реалізація внутрішнього плану дій, програмування поведінки, управління фізіологічними станами. Способи створення образів уяви: аглютинація, гіперболізація, схематизація, типізація, акцентування. Види уяви: активна, пасивна, репродуктивна, творча – їх особливості.

Тема 10. Емоції

Поняття про емоції та почуття. Значення емоцій та почуттів в житті людини. Основні функції емоцій: комунікативна, регулятивна, сигнальна, мотиваційна, оцінювальна, стимулююча, захисна. Види емоцій. Форми переживання почуттів – емоції, настрої, афект, пристрасті. Стрес та його особливості. Експресія емоцій. Параметри, за якими оцінюються емоційні процеси та стани: інтенсивність, тривалість, глибина, усвідомленість, умови виникнення та зникнення, дія на організм, направленість, спосіб вираження. Вищі почуття.

Тема 11. Воля

Поняття про волю, її значення в житті людини, в організації та регуляції діяльності. Вольова регуляція поведінки. Характеристика вольової дії. Структура простої та складної вольової дії. Локалізація контролю. Вольові якості особистості.

3.3. Психологічні властивості

Тема 12. Здібності

Поняття про здібності. Здібності та діяльність. Структура здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Взаємозв'язок та взаємна компенсація різних здібностей. Здібності та успішність діяльності. Поняття обдарованості. Здібності та задатки.

Тема 13. Темперамент

Загальна характеристика темпераменту. Тип вищої нервової діяльності як фізіологічна основа темпераменту. Психологічна характеристика темпераменту. Типологія темпераментів: сангвінічний, холеричний, флегматичний, меланхолійний. Відсутність чистих типів, їх змішаність у більшості людей.

Тема 14. Характер

Загальне поняття про характер. Характер як система найбільш стійких рис особистості, що проявляють себе в різних видах діяльності, спілкування та взаємодія людини з навколишнім світом. Характер та темперамент людини. Структура характеру. Риси характеру та закономірні зв'язки між ними. Акцентуовані типи характерів.

3.4. Психологічна характеристика особистості і діяльності

Тема 15. Психологія особистості

Індивід, особистість та індивідуальність. Індивідні та особистісні якості людини. Спрямованість особистості як домінуюча система мотивів. Установки та прагнення. Ідеали, переконання, світогляд особистості. Структура особистості.

Тема 16. Психологічна характеристика діяльності.

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова Г.С. Практическая психология: Учебник для студентов вузов / Г.С.Абрамова. – Изд 6-е., перераб. и доп. – М: Академический Проект, 2001. – 480 с.
2. Айсмонтас Б.Б. Общая психология: Схемы. – М.: Изд-во ВЛАДОС – ПРЕСС, 2003. – 288с.
3. Ананьев, Б. Г.О проблемах современного человекознания / Б. Г. Ананьев. – 2. изд. – СПб. и др.: Издательский дом «Питер», 2001. - 263 с.
4. Бандурка О.М., Тюріна В.О., Федоренко О.І. Основи психології і педагогіки. Підручник. – Харків: Видавництво Національного університету внутрішніх справ, 2003. – 336 с.
5. Бахтіярова С. А. Азбука саморозуміння. Реверсивний психоаналіз / С.А.Бахтіярова. – К. : ТОВ «Росава» ЛТД, 2002. – 440 с.
6. Бондаренко, А.Ф. Основы психологии: учебник для студентов гуманитарных вузов / А.Ф. Бондаренко . – Київ: Освіта України, 2009 . – 327 с.
7. Бродовська, В. Й. Тлумачний російсько-український словник психологічних термінів Толковый русско-украинский словарь психологической терминологии / В.Й.Бродовська, В.О.Грушевський, І.П. Патрик. – Київ: Професіонал, 2007. – 512 с.
8. Васянович Г. П. Основи психології: навчальний посібник / Г.П.Васянович. – К.: Педагогічна думка , 2012. – 114 с.
9. Варій М. Й. Загальна психологія: підр.для студ. вищ. навч. закл. / М.Й.Варій. –3- те вид. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 1007 с.
10. Ващенко Г. Виховання волі і характеру: підручник для педагогів / Г.Ващенко. – К.: Школяр, 1999. – 385 с.
11. Введение в психологию / под ред. А.В. Петровского. – М.: Академия, 1995. – 496 с.
12. Введение в психологию: [пер. с англ.] / Р. Л. Аткинсон [и др.]; общ. ред. В.П.Зинченко [и др.]. – 15-е междунар. изд. – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. – 816 с.
13. Введение в психологию: учебник для высш. шк. / А. В. Брушлинский [и др.] ; ред. А.В. Петровский. – М.: Academia, 1996. – 496 с.
14. Вітенко, І. С. Основи психології: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV рівня акредитації / І. С. Вітенко, Т. І. Вітенко. – Вид. 2-е, перероб. і доп. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 256 с.
15. Волков Б.С., Волкова Н.В., Губанов А.В. «Методология и методы психологического исследования»: Учебное пособие для вузов. – М.: 2006. – 352 с.
16. Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии: Инф.-метод. пособие – М.: Педагогическое общество России, 2004. – 276 с.
17. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. Курс лекций / Ю.Б. Гиппенрейтер – М.: ЧеРо, при участии издательства Юрайт, 2002. – 336 с
18. Дрозденко К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. посіб. –Київ: Професіонал, 2004. – 304 с.
19. Дубровина И.В. Психология: учебник для студ. сред. пед. учеб. заведений / И.В.Дубровина, Е.Е.Данилова, А.М. Прихожан. – М.: Просвещение, 1999. – 464 с.
20. Елисеев О.П. Практикум по психологии личности. / О.П. Елисеев. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2006. – 512 с.
21. Еникеев М. И. Психологический энциклопедический словарь. / М.И.Еникеев. – Москва: Проспект, 2010. – 560 с.
22. Эфимова Н. Основы общей психологии. Учебник. / Н. Эфимова. – Форум, 2020. – 288 с.
23. Загальна психологія. Підручник. / За заг. ред. С.Д.Максименка.– 2-ге вид., переробл. і доп. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 704 с.

24. Загальна психологія: практикум: навчальний посібник / В. В. Волошина, Л.В.Долинська, С. О. Ставицька, О. В. Темрук. – Київ: Каравела, 2018. – 279 с.
25. Загальна психологія. Навч. посіб. / О.П.Сергєєнкова, О.А.Столярчук, О.П.Коханова, О.В. Пасєка– К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
26. Загальна психологія: навч. посіб. / М. Д. Бойправ та ін.; за ред.: О. П. Щотки, О.П.Пісоцького, О. І. Нещерет; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012 . Т. 1. – 298 с.
27. Загальна психологія: підручник для студ. вищих навч. закл. / О.В.Скрипченко [та ін.]. – К.: Либідь, 2005. – 464 с.
28. Загальна психологія / І.М. Цимбалюк: Навчальний посібник. – К.: «Професіонал», 2004. – 216 с.
29. Ільїна Н. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях / Н.Ільїна. – Університетська книга, 2018. – 239 с.
30. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: навчальний посібник / Т.С.Кириленко. – К.: Либідь, 2007. – 256 с.
31. Климов Е. А. Психология: Учеб. / Е. А. Климов. – Москва: ЮНИТИ, 1997. – 295 с.
32. Козубовский, В. М.Общая психология: личность: учеб. пособие для студ. спихол. спец. учреждений, обеспеч. получение высш. образования / В. М. Козубовский. – Минск: Амалфея, 2006. – 447 с.
33. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія та педагогіка» для студентів II курсу всіх спеціальностей всіх форм навчання / ід. за випуск Л. К. Спиридонова. – Одеса: ОДЕУ, ротاپронт, 2010 р. – 104 с.
34. Копець Л.В. Психологія особистості: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.В.Копець– К.: Вид дім. «Києво-Могилянська академія», 2007. – 460 с.
35. Куликов Л. В. Психологическое исследование: методические рекомендации по проведению. / Л. В. Куликов– СПб.: Речь, 2002. – 184 с
36. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / Леонтьев А.Н. – М.: Политиздат, 1977. – 304 с.
37. Леонтьев, А.Н. Лекции по общей психологии: учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по спец. «Психология» / А. Н. Леонтьев ; ред. Д. А. Леонтьев, Е. Е. Соколова. – 4-е изд., стер. – М. : Смысл: Академия, 2007. – 511 с.
38. Ліфарєва Н.В. Психологія особистості: Навчальний посібник / Н.В.Ліфарєва– Київ: Центр навч. літератури, 2003.– 240 с.
39. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник / В.С. Лозниця. – К. : «ЕксОб», 1999. – 303 с.
40. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл / П. А. М'ясоїд. – К.: Вища школа, 2004. – 487 с.
41. М'ясоїд П. А. Курс загальної психології. / у 2-х томах. Т.1.: підручник / П. А. М'ясоїд. – К.: Алерта, 2011.
42. Маклаков А. Г. Общая психология: Учебник для вузов. / А. Г. Маклаков. – СПб.:Питер, 2011. – 583 с.
43. Мітіна С. Психологія особистості / С.Мітіна. – Ліра-К, 2020. – 274 с.
44. Немов Р.С. Общая психология. Краткий курс. СПб.: Питер, 2011.-314с.
45. Общая психология: Курс лекций/ Сост. Е.И.Рогов. – М.: ВЛАДОС,1995. – 448с
46. Основи практичної психології: підручник / За заг. ред. В. Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева та ін. – К. : Либідь, 2003. – 536 с.
47. Основи психології / За ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. – К., 1999. – 612 с.
48. Основи психології: навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів / А.І.Веракіс, Ю.І.Завалевський, К. М. Левківський. – Х.– К.: ТОВ «Р. И.Ф.», 2005. – 416 с.
49. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручник / Павелків Р.В. - К.: Кондор, 2012. – 576с
50. Петровский А.В., Ярошевский М.Г. Психология: учеб. для студентов вузов. – 8-е изд. – М.: Академия, 2008. – 512 с.

51. Панферов, В. Н., Микляева, А. В., Румянцева, П. В. Основы психологии человека – СПб.: Речь, 2009. – 432 с.
52. Партико Т. Б. Курс загальної психології: навч. посіб / Т. Б. Партико. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – 208 с.
53. Петровский, В. А. Личность в психологии: парадигма субъектности: доп. учеб. пособие для студ. вузов / В. А. Петровский. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. – 512 с.
54. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. – 204 с.
55. Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію. Навч. посібник. – 2-е вид. – К.: Каравела, 2010. – 232 с.
56. Психология: учеб. для гуманитарных вузов / под ред. В.Н. Дружинина. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2009. – 656 с
57. Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2001. – 560 с.
58. Психологія: підручник для студ. ВНЗ / Ю. Л. Трофімов [та ін.]; ред. Ю.Л.Трофімов. – 5.вид., стер. – К.: Либідь, 2005. – 558 с.
59. Психология: Учеб. / Под ред. А. А.Крылова. Москва: Проспект, 2008. – 743 с.
60. Психологія: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / О. В. Винославська [та ін.]; наук. ред. О. В. Винославська; Національний технічний ун-т України «Київський політехнічний ін-т». – К. : Фірма «ІНКОС», 2005. – 351 с.
61. Психология. Словарь / Под ред. А. В. Петровского и М. Г. Ярошевского. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
62. Рибалка В. В. Методологічні питання наукової психології : навч.-метод. посіб / В.В.Рибалка. – К.: Ніка – Центр, 2003. – 204 с.
63. Рубинштейн, С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб.: Питер, 1999. – 720 с
64. Русинка І. І. Психологія: навчальний посібник. / І. І. Русинка. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
65. Савчин М.В. Загальна психологія: навч. посіб. / М.В.Савчин. – К.: Академвидав, 2011. – 464 с.
66. Семиченко В.А. Психология эмоций / Семиченко В.А. – К.: «Магистр-S», 1998. – 128с.
67. Слободчиков В.И., Исаев Е.И. Психология человека: Учебное пособие для вузов. / В.И. Слободчиков, Е.И. Исаев. – М.: Школа – Пресс, 1995. – 384с.
68. Степанов О. М. Основы психології і педагогіки: посібник / О.М.Степанов, М.М.Фіцула. – К. : Академвидав, 2003. – 504 с.
69. Столяренко Л. Д. Основы психологии / Столяренко Л.Д. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1997. – 721 с.
70. Субботский, Е. В. Строящееся сознание / Е. В. Субботский. – М.: Смысл, 2007. – 423 с.
71. Таланов В.Л. Справочник практического психолога / В.Л.Таланов, И.Г.Малкина-Пых. – СПб. М.:ЭКСМО,2003. – 928 с.
72. Фельдштейн, Д.И. Психология развития личности в онтогенезе: [монография] / Д.И.Фельдштейн. – Москва: Педагогика, 1989. – 208 с
73. Хомич Г.О., Ткач Р.М. Основы психологічного консультування: Навч. посіб./ Г.О.Хомич, Р.М. Ткач. – К.:МАУП, 2004. – 152 с.
74. Цигульська, Т. Ф. Загальна та прикладна психологія. Як допомогти собі та іншим: курс лекцій: Навч. посіб. / Т. Ф. Цигульська. – К.: Наукова думка, 2000. – 189 с.
75. Цимбалюк І. М. Психологія / І. М. Цимбалюк. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.